

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

თანაბარი შესაძლებლობები მრავალფეროვნებაში და რისკის ქვეშ მყოფი სტუდენტების მხარდაჭერა

ასოციებული პროფესორი
დანიელა პოპოვა

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

„დავუშვათ, რომ თითოეულ
ადამიანს აქვს თანაბარი შანსი
არა იმის, რომ გახდეს სხვების
თანასწორი, არამედ იყოს
განსხვავებული, რათა
გააცნობიეროს ის
უნიკალური პოტენციალი,
რომელიც აქვს სხეულში,
გონებასა და სულში“. (ჯონ
ფიშერი)

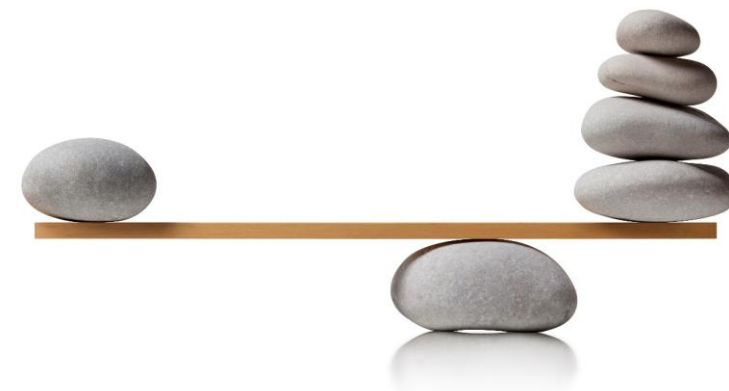

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

თანაბარი შესაძლებლობები გულისმობს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სოციალური მონაწილეობის ბარიერების არარსებობასა და ყველა მოქალაქის თანასწორ მოპყრობას განურჩევლად რასის, ეროვნების, ეთნიკური კუთვნილების, ენის, რელიგიის, სოციალური კატეგორიის, რწმენის, გენდერის, სექსუალური ორიენტაციის ასაკის, შეზღუდული შესაძლებლობის, ქრონიკული არაგადამდები დაავადების, აივ ინფექციის, **არახელსაყრელ მდგომარეობში (disadvantaged)** მყოფი ჯგუფის წევრობისა და ნებისმიერი სხვა კრიტერიუმისა.

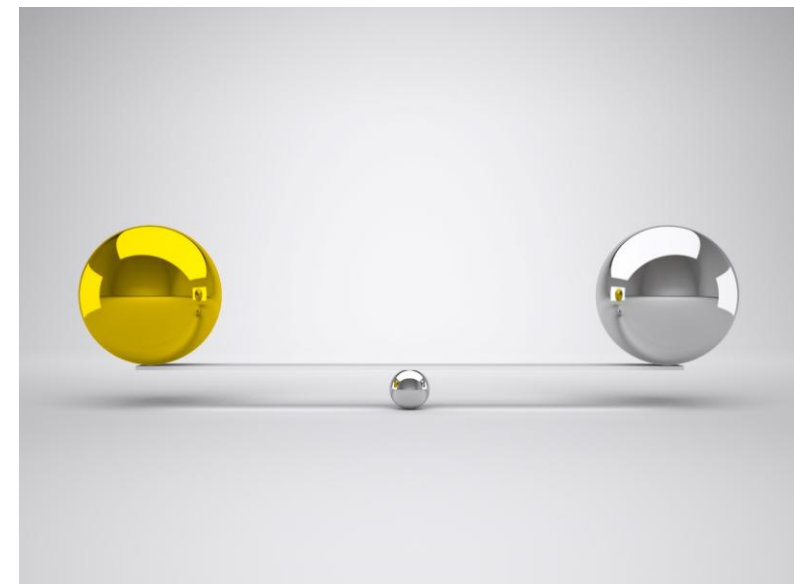

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

თანაბარი შესაძლებლობები ნიშნავს ადამიანების სამართლიანად და მიუკერძოებლად მოპყრობას, მაგრამ, ასევე, ისეთი პირობების შექმნას, რომელიც წახალისებს, აფასებს მრავალფეროვნებას და ხელს უწყობს ღირსეულ ყოფას სამუშაო ადგილასა და საზოგადოებაში. უფრო მეტიც, თანასწორობა ნიშნავს წარსულში არსებული დისბალანსების გამოსწორებას და პარტნიორობასა და მომხმარებლებთან ურთიერთობების კონსტრუქციულად წარმართვას, ინკლუზიის ხელშეწყობასა და გაუმართლებელი დისკრიმინაციის თავიდან აცილებას.

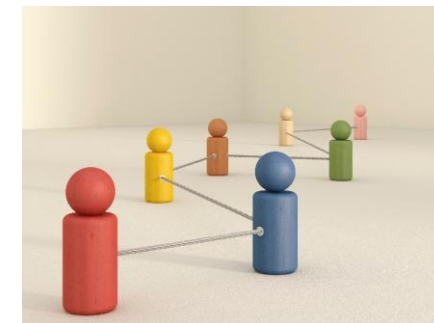
With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

„სოციალური ექსკლუზია დინამიური პროცესია, რომელიც აისახება დაღმავალ დონეებზე: ზოგი არახელსაყრელი გარემოება იწვევს ექსკლუზიას, რაც თავის მხრივ, დამატებითი არახელსაყრელი ფაქტორების [...] განმაპირობებელია და მთავრდება მრავლობითი და მდგრადი **არახელსაყრელი მდგომარეობით (disadvantage)**. ინდივიდებმა, ოჯახებმა ან სხვა სივრცითმა ერთეულებმა შეიძლება დაკარგონ ისეთ რესურსებზე ხელმისაწვდომობა, როგორცაა სამსახურები, ჯანდაცვა, განათლება, პოლიტიკური და სოციალური ცხოვრება.“

(ევროსტატის სამუშაო ჯგუფი სიღარიბისა და სოციალური ექსკლუზიის სტატისტიკაზე)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

**სიღარიბე ან ადეკვატური რესურსების
ხელმისაწვდომობის ექსკლუზია** - განისაზღვრება,
როგორც სიღარიბე როგორც შემოსავლის, ასევე
ნებისმიერი სახის დეპრივაციის კუთხით;
შრომის ბაზრიდან გარიყვა - იდენტიფიცირდება
დასაქმების ინდიკატორების სერიის გამოყენებით
(ამავდროულად მკვლევარები აღიარებენ რომ ეს
ინდიკატორები ვალიდურია მხოლოდ მაშინ, როცა
კორელაციაშია სოციალური ურთიერთობებთან
გარეყვასთან);
სერვისებისდან ექსკლუზია/გამორიცხვა -სადაც,
სერვისები ეხება საზოგადოებრივ ტრანსპორტს,
სათამაშო ობიექტებსა და საბავშო კლუბებს, ასევე
სახლის საბაზისო სერვისებს (გაზი, დენი, წყალი,
ტელეფონი);

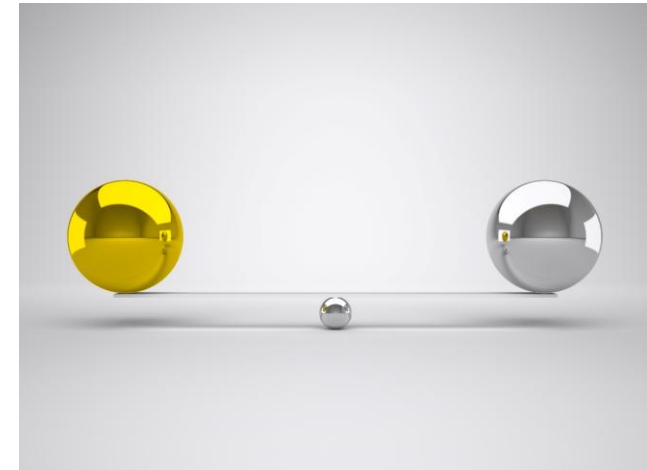
With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

სოციალური ურთიერთობებიდან
ექსკლუზია/გარიყვა ფარავს შემდეგ ხუთ
განზომილებას:

- მოსახლეობის უმრავლესობის მიერ
მნიშვნელოვნად მიჩნეულ სათემო
აქტივობებში არ მონაწილეობა;
- სოციალური წრეების ზომა და ხარისხი;
რეგულარულად და კრიზისის დროს
ხელმისაწვდომი მხარდაჭერა;
- პოლიტიკურ და სამოქალაქო აქტივობებში
ჩაურევლობა;
- დანაშაულის შიშით, შეზღუდული
უნარებით და რაიმე სხვა ფაქტორით
გამოწვეული იზოლაცია.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

ექსკლუზიის/გარიყვის წყაროების
იდენტიფიცირება არის საკითხი, რომელიც
მუდმივად აწუხებს სპეციალისტებს.

მაშინაც კი, თუ არ შეიძლება ითქვას, რომ ეს არის
დასრულებული პროცესი, მიგვაჩნია, რომ
ექსკლუზიის წყაროების სამი მნიშვნელოვანი
ტიპია გამოკვეთილი, კერძოდ::

1. სოციალური სისტემის კონფიგურაციის
შედეგად წარმოქმნილი სტრუქტურული
ექსკლუზია;
2. ინდივიდის ან ჯგუფის ტერიტორიული,
სათემო კუთვნილება და
3. თვით-ექსკლუზია.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

სოციალური ექსკლუზიის ფორმები

ეკონომიკური ექსკლუზია;

ექსკლუზია განათლებიდან;

ექსკლუზია ჯანდაცვის სერვისებიდან;

ექსკლუზია სოციალური კეთილდღეობის სერვისებიდან;

ექსკლუზია ოკუპაციური სერვისებიდან;

ექსკლუზია საცხოვრებლით უზრუნველყოფისგან;

პოლიტიკურ ცხოვრებაში მონაწილეობიდან ექსკლუზია/გარიყვა;

სისხლის სამართლის დანაშაულის ნიშნით ექსკლუზია/გარიყვა;

ალკოჰოლისა და ნარკოტიკების მოხმარებისა და დამოკიდებულების გამო ექსკლუზია;

მართლმსაჯულებისა და პოლიციის გაუმართავი ფუნქციონირების გამო ექსკლუზია;

ექსკლუზია ტერიტორიასთან დაკავშირებული შესაძლებლობებიდან, როგორცაა

ტრანსპორტი, კომუნიკაციები;

ოჯახის მიერ მიტოვების ან ოჯახის არარსებობის გამო ექსკლუზია;

გენდერული ნიშნით ექსკლუზია;

ბოშათა თემის კუთვნილების ნიშნით ექსკლუზია;

მიტოვებული, სასტიკად უგულვებელყოფილი ან ძალადობის მსხვერპლი ბავშვების

სპეციფიკური ექსკლუზია.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

„ინკლუზიური განათლება მიზნად ისახავს დააკმაყოფილოს ყველა ბავშვის, ახალგაზრდისა და ზრდასრულის სასწავლო საჭიროებები, განსაკუთრებული აქცენტით მარგინალიზებისა და სოციალური ექსკლუზიის კუთხით მოწყვლად ინდივიდებზე.“ (ინკლუზიური განათლების განმარტება (იუნესკო, სალამანკას კონფერენცია, 1994 წელი)

„ინკლუზიური განათლება გულისხმობს სკოლის გაუმჯობესების მუდმივ პროცესს, რომლის მიზანია, არსებული რესურსების, განსაკუთრებით კი ადამიანური რესურსების გამოყენებით, ხელი შეუწყოს თემის ყველა მოსწავლის მონაწილეობას სწავლის პროცესში.“
(MEN&UNICEF, 1999 and GD no.1251/2005)

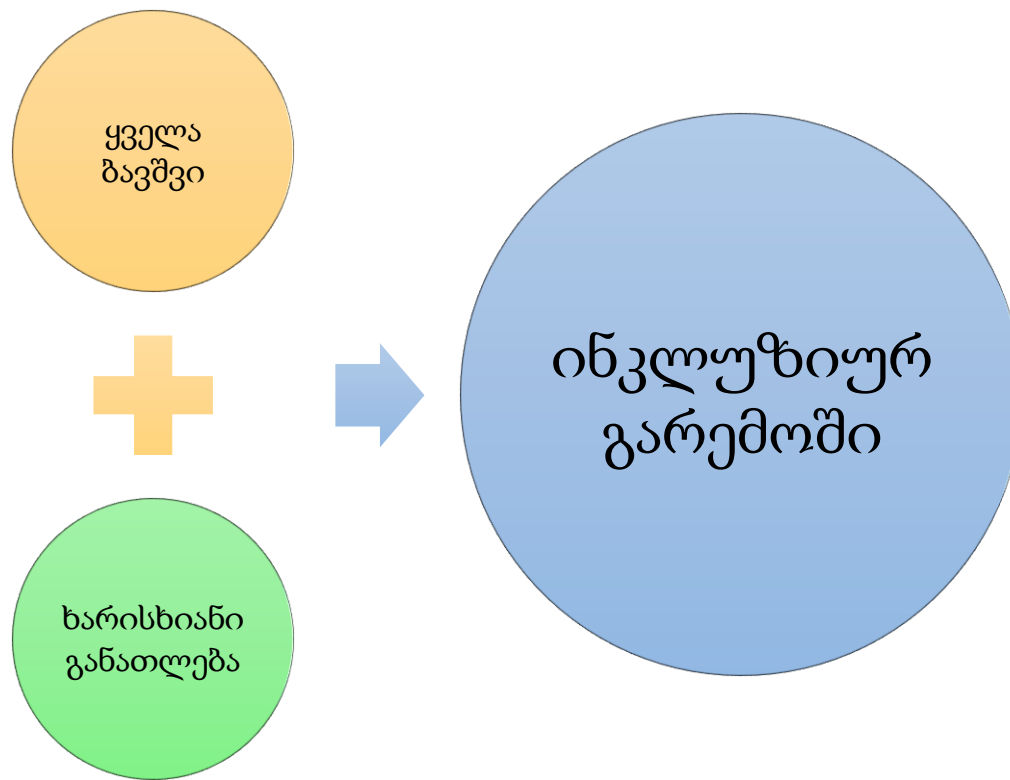

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

1994 წელს სალამანკაში (ესპანეთი) მიღებულ იქნა ინკლუზიური განათლების ხედვა და შემუშავდა რეკომენდაციები, რომლებიც იუნესკოსა და საერთაშორისო საზოგადოებისთვის მთელი შემდგომი პერიოდის განმავლობაში დარჩა მნიშვნელოვან მითითებად: "...სკოლებმა საგანმანათლებლო პროცესში უნდა ჩართონ ყველა ბავშვი, მიუხედავად მათი ფიზიკური, ინტელექტუალური, სოციალური, ემოციური, ლინგვისტური თუ სხვა მდგომარეობისა".

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

ინკლუზიური განათლება გულისხმობს სკოლის გაუმჯობესების მუდმივ პროცესს, რომლის მიზანია, არსებული რესურსების, განსაკუთრებით კი ადამიანური რესურსების გამოყენებით, ხელი შეუწყოს თემის ყველა მოსწავლის მონაწილეობას სწავლის პროცესში.

„ინკლუზიური განათლება და მრავალფეროვნების პედაგოგიკა“ ინკლუზიურ განათლებას განმარტავს, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე და/ან სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე ბავშვების მეინსტრიმულ სასკოლო სტრუქტურებში სასკოლო აღზრდის ინსტიტუციონალურ გზად, როგორც სპეციალური სკოლების ალტერნატივა და წარმოადგენს მის რამდენიმე განზომილებას:

- საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული
- პედაგოგიური
- სოციალური

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

სტრატეგიები სკოლებისა და
მასწავლებლებისთვის

ა) ზოგადი პრინციპები:

- ✓ სკოლის ფილოსოფიის ჩამოყალიბება;
- ✓ ბუნებრივი პროპორციის პრინციპის
პატივისცემა (მაგ. ადგილობრივი
სკოლები);
- ✓ ინკლუზიური სამუშაო ჯგუფის შექმნა;
- ✓ მოქნილობის შენარჩუნება და გააზრება,
რომ ეს არ არის ადვილად
განსახორციელებელი პროცესი.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

ბ) ინკლუზიურ განათლებაში ჩართული სკოლების პროგრესის აუცილებელი პირობები:

- ✓ ლიდერობის ეფექტური სტილი ყველა პერსონალისგან, არა მხოლოდ დირექტორისგან;
- ✓ პერსონალის, მოსწავლეებისა და მთელი სასკოლო თემის ჩართვა პოლიტიკის შექმნისა და გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში.
- ✓ ერთობლივი დაგეგმვის ერთგულება;
- ✓ კოორდინაციის სტრატეგიები;
- ✓ ყურადღების გამახვილება განხილვის პროცესის პოტენციურ სარგებელზე;
- ✓ პერსონალის განვითარების პოლიტიკა.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

ინკლუზიის ინდიკატორები

ა. ინკლუზიის კულტურის შექმნა

1. თემის მშენებლობა

1. ყველა მოსწავლე უნდა იქნას წახალისებული, რათა იგრძნონ რომ მათი ყოფნა სასკოლო გარემოში ყველასთვის სასიამოვნოა.

2. სტუდენტები ერთმანეთს ეხმარებიან.

3. მასწავლებლები ერთად მუშაობენ.

4. მასწავლებლები და მოსწავლეები პატივს სცემენ ერთმანეთს.

5. მასწავლებლებსა და მშობლებს შორის პარტნიორობის ჩამოყალიბება.

6. მასწავლებლები და დირექტორები თანამშრომლობენ მეგობრული ურთიერთდამოკიდებულებით.

7. ყველა ადგილბრივი თემი ჩართულია სასკოლო სამუშაოებში.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

ინკლუზიის ღირებულებების განსაზღვრა

1. ყველა მოსწავლის მიმართ დიდი მოლოდინების ქონა;
2. მასწავლებლები, დირექტორი, მოსწავლეები და მშობლები იზიარებენ ინკლუზიის ფილოსოფიას;
3. მოსწავლეები ფასდებიან თანაბრად;
4. მოსწავლეები და მასწავლებლები ერთმანეთს ექცევიან, როგორც ადამიანებს, თუმცა, ასევე როგორც გარკვეული 'როლის' მქონე ადამიანებს;
5. მასწავლებლები ცდილობენ მოხსნან ბარიერები სწავლისა და სკოლის ცხოვრების ყველა ასპექტში მონაწილეობისთვის.
6. სკოლა უნდა ცდილობდეს, შეძლებისდაგვარად, შეამციროს ყველა სახის დისკრიმინაცია.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

ინკლუზიური პოლიტიკის შემუშავება

1. სკოლის განვითარება ყველასთვის;
 1. მასწავლებელთა დანიშვნა და დაწინაურება უნდა იყოს მიუკერძოებელი;
 2. ყველა მასწავლებელმა უნდა მიიღოს დახმარება სკოლის გასაცნობად;
 3. სკოლა უნდა ისწრაფვოდეს, ჩარიცხოს თემში მცხოვრები ყველა მოსწავლე;
 4. სკოლის ყველა შენობა უნდა იყოს ფიზიკურად ხელმისაწვდომი ყველა მოსწავლისთვის;
 5. ყველა ახალმა მოსწავლემ უნდა მიიღოს დახმარება სკოლის გაცნობის პროცესში;
 6. სკოლამ შექმნას სასწავლო ჯგუფები, რათა ყველა მოსწავლე იყოს დაფასებული.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

მრავალფეროვნების მხარდაჭერის ორგანიზება

1. ყველა ფორმის მხარდაჭერა უნდა იყოს კოორდინირებული.
2. მასწავლებელთა უნარების განვითარების აქტივობები შექმნილია მრავალფეროვან მოსწავლეთა საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად.
3. 'სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების' პოლიტიკა უნდა იყოს ინკლუზიის და არა ინტეგრაციის პოლიტიკა.
4. სპეციალური საჭიროებების მქონეთა განათლების კოდექსი უნდა იქნეს გამოყენებული ყველა მოსწავლისთვის სწავლისა და მონაწილეობის ბარიერების შესამცირებლად.
5. მოსწავლეების მხარდაჭერა, რომლებიც სწავლობენ რუმინულს, როგორც მეორე ენას, კოორდინირებული უნდა იყოს განათლების მხარდაჭერასთან.
6. რელიგიური და ქცევითი მხარდაჭერის პოლიტიკა ინტეგრირებულია სასწავლო გეგმის შემუშავებისა და სწავლის მხარდაჭერის პოლიტიკასთან.
7. შემცირდეს ზეწოლა დისციპლინურ გარიცხვებზე/ექსკლუზიაზე.
8. უნდა შემცირდეს მონაწილეობის ბარიერები.
9. უნდა შემცირდეს საფრთხეები.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

ინკლუზიური პრაქტიკის განვითარება

1. სწავლის დაგეგმვა

1. სწავლება უნდა დაიგეგმოს ყველა მოსწავლის გათვალისწინებით.
2. გაკვეთილებმა უნდა წახალისოს ყველა მოსწავლის მონაწილეობა.
3. გაკვეთილებზე ვითარდება განსხვავებების გაგების უნარი.
4. მოსწავლეები აქტიურად არიან ჩარული საკუთარ სასწავლო პროცესში.
5. მოსწავლეები სწავლობენ თანამშრომლობით.
6. შეფასება ხელს უწყობს ყველა მოსწავლის მიღწევებს.
7. საკლასო დისციპლინა უნდა ეფუძნებოდეს მოსწავლის პატივისცემას.
8. მოსწავლეები გეგმავენ, ასწავლიან და შესწორებებს აკეთებენ პარტნიორულად.
9. ყველა მოსწავლის სწავლა და მონაწილეობა წახალისებულია.
10. საშინაო დავალებას ყველა მოსწავლის სწავლაში შეაქვს წვლილი.
11. ყველა მოსწავლე მონაწილეობს კლასგარეშე აქტივობებში.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

რესურსების მობილიზება

1. სტუდენტებს შორის განსხვავებები გამოყენებულია, როგორც რესურსი სწავლებისა და სწავლის პროცესის დასახმარებლად.
2. მასწავლებელთა მთელი გამოცდილება იქნება გამოყენებული.
3. მასწავლებლები ავითარებენ რესურსებს სწავლისა და მონაწილეობის ხელშესაწყობად.
4. თემის რესურსები ინკლუზიის ხელშესაწყობად თანაბრად ნაწილდება.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

სკოლების ორგანიზებისა და ფუნქციონირების შესახებ არსებობს ფართო რეზონანსის მქონე რამდენიმე თანამედროვე გამოწვევა:

- ბავშვზე, მის უნიკალურობაზე ორიენტაცია;
- მრავალფეროვან საგანმანათლებლო სიტუაციებზე რეაგირება (საპასუხო პედაგოგია, რომელიც ითვალისწინებს და აფასებს ადამიანის მრავალფეროვნებას მის სხვადასხვა ასპექტში);
- ყოვლისმომცველობა - გაგება, თანატოლებს შორის განსხვავებების მიღება) (სხვადაცოფნის (otherness) პედაგოგია);
- დემოკრატია და ადამიანური სოლიდარობა - უფრო სამართლიანი და ბუნებრივი სკოლა;
- ღია მზრუნველი სკოლა;
- მოქნილი სკოლა, რომელიც ადაპტირდება, თავადაც სწავლობს და იცვლება.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

მდგრადი განვითარების კონცეფცია ჩამოყალიბდა რიო-დე-ჟანეიროს კონფერენციაზე (1992) მიღწეული საერთაშორისო შეთანხმებით და მიღებულ იქნა დღის წესრიგი 21, როგორც მომდევნო საუკუნის გლობალური სტრატეგიული ვარიანტი.

მდგრადი განვითარება არის დღევანდელი თაობის საჭიროებების დაკმაყოფილების შესაძლებლობა, იმგვარად რომ რისკის ქვეშ არ დადგეს მომავალი თაობების მიერ საკუთარი საჭიროებების დაკმაყოფილების შესაძლებლობა.

განვითარების საერთო მიზანია, გამოავლინოს ოპტიმალური გადაწყვეტილებები ოთხი სისტემის გაერთიანებისა და „თანაცხოვრებისათვის“. ესაა ეკონომიკური, ადამიანური, ტექნოლოგიური და გარემოსდაცვითი სისტემები, რომლებშიც ეკონომიკური განვითარების ცნება მიემართება ეკონომიკურ, პოლიტიკურ და სოციალურ გარემოს.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

სამი სვეტი, რომლითაც აგებულია მდგრადი განვითარების დღის წესრიგი 2030, განსაზღვრულია ბრუნტლენდის კომისიის ანგარიშში (1987):

სოციალური თანასწორობა - რომლის მიხედვითაც განვითარებად ქვეყნებს უნდა შეეძლოთ თავიანთი ძირითადი საჭიროებების დაკმაყოფილება დასაქმების,

საკვების, ენერჯის, წყლისა და სანიტარული პირობების თვალსაზრისით;

ეკონომიკური ზრდა - განვითარებად ქვეყნებში განვითარებული ქვეყნების ცხოვრების ხარისხთან მიახლოება;

გარემო - არსებული რესურსების ბაზის შენარჩუნებისა და გაუმჯობესებისთვის ტექნოლოგიების განვითარებისა და გამოყენების გზების თანდათანობითი ცვლილება.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Transilvania
University
of Brasov

ხარისხიანი განათლების უზრუნველყოფა
და ყველასთვის მთელი ცხოვრების
მანძილზე სწავლის შესაძლებლობების
ხელშეწყობა

Thank you for your attention!

- Vielen Dank für Ihre Aufmerksamkeit!
- Dziękujemy za uwagę!
- Děkujeme vám za pozornost!
- მადლობთ ყურადღებისთვის!
- Mulțumesc pentru atenție!

danapopa@unitbv.ro

